

Brussel, 6 februari 2026
(OR. en)

6010/26

**Interinstitutioneel dossier:
2025/0555(COD)**

COMPET 149	ECOFIN 153
IND 93	COH 19
MI 99	INDEF 50
CADREFIN 46	CULT 15
FIN 206	CYBER 46
RECH 46	JAI 156
ESPACE 22	DIGIT 31
CONSOM 37	DATAPROTECT 33
DUAL USE 7	FREMP 36
EDUC 30	RELEX 150
TELECOM 51	COPS 78
ENER 48	UD 22
ENV 92	AUDIO 16
CLIMA 46	PROCIV 17
AGRI 90	IPCR 10
TRANS 51	MAP 49
SAN 64	FISC 64
PHARM 10	CODEC 164
BIOTECH 6	IA 23
POLMIL 64	CSC 91
POLGEN 23	

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad

Betreft: *Vorbereitung van de Raad Concurrentievermogen (Interne Markt, Industrie, Onderzoek en Ruimtevaart) op 26 februari 2026*

Verordening tot oprichting van het Europees Fonds voor concurrentievermogen: een instrument voor strategische veerkracht voor kmo's en Europese waardeketens

- *Oriënterend debat*

De delegaties vinden hierbij een achtergrondnota van het voorzitterschap, getiteld "Het Europees Fonds voor concurrentievermogen: een instrument voor strategische veerkracht voor kmo's en Europese waardeketens" met het oog op het oriënterend debat tijdens de zitting van de Raad Concurrentievermogen op 26 februari 2026.

Het Europees Fonds voor concurrentievermogen: een instrument voor strategische veerkracht voor kmo's en Europese waardeketens

Europese waardeketens in kritieke sectoren zoals schone technologie, biotechnologie en geavanceerde materialen blijven versnipperd en onderhevig aan afhankelijkheden, waardoor het vermogen van de EU wordt beperkt om haar veerkracht te vergroten en op wereldschaal te concurreren. De EU wordt voor bepaalde componenten steeds afhankelijker van leveranciers uit derde landen, met name wat betreft de grondstoffen en intermediaire inputs die nodig zijn voor de dubbele transitie¹. Het meest kritieke punt is de “vallei des doods” waarmee Europese innovatie te kampen heeft: hoewel de EU uitblinkt in het creëren van start-ups, worden die ondernemingen geconfronteerd met een financieringskloof wanneer zij proberen over te stappen van prototype naar productie en proberen te groeien. Die opschalingskloof wordt niet gedicht door Europees particulier durfkapitaal, waardoor innovatoren met een groot potentieel gedwongen worden aan buitenlandse concurrenten te verkopen, zich te verplaatsen of te stagneren, met als gevolg dat de industriële capaciteit van de EU aan derde landen wordt overgedragen². Daardoor wordt naar schatting niet alleen de productiviteit van de EU aanzienlijk belemmerd in vergelijking met de VS, maar wordt ook het vermogen van strategische sectoren om te kunnen rekenen op een gediversifieerde Europese leveranciersbasis en om veerkrachtige waardeketens en concurrerende ecosystemen op te bouwen, op cruciale wijze beperkt.

¹ Europese Commissie (2024). Jaarverslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen 2024 (COM(2024) 77 final), blz. 14-16 (waar wordt bevestigd dat er sprake is van aanhoudende strategische afhankelijkheden in kwetsbare ecosystemen); Europese Commissie (2024). De toekomst van het Europese concurrentievermogen – deel A (rapport van Mario Draghi), blz. 42-45 (over de groeiende afhankelijkheid van leveranciers van buiten de EU voor kritieke technologieën).

² Europese Commissie (2024). De toekomst van het Europese concurrentievermogen – deel A (rapport van Mario Draghi), afdeling 2 “Closing the Innovation Gap” (De innovatiekloof dichten), blz. 23-38.

Het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC) is meer dan alleen een nieuwe begrotingstoewijzing; het is ook een strategische beleidshefboom. Het EFC is bedoeld om de versnippering van het financiële landschap van de eengemaakte markt tegen te gaan. Als rechtstreekse reactie op de in de rapporten van Draghi en Letta in kaart gebrachte “investeringskloof” heeft het EFC tot doel financiële instrumenten te consolideren tot één samenhangend uitvoeringsplatform³. De belangrijkste industriële doelstelling ervan is een “gestroomlijnd investeringstraject” voor Europese ondernemingen tot stand te brengen, onder meer door middel van een combinatie van op subsidies gebaseerde steun en risicobeperkende instrumenten die afgestemd zijn op de verschillende fasen van bedrijfsgroei. Door de regels te harmoniseren en middelen te centraliseren, heeft het EFC tot doel kleine en middelgrote ondernemingen (kmo’s) met een groot potentieel of kritieke kmo’s in staat te stellen rechtstreeks over te gaan van de precommerciële-onderzoeksfase naar de industriële-opschalingsfase zonder dat zij een nieuwe aanvraag moeten indienen in overeenstemming met tegenstrijdige regels⁴. Daarom zal elk EFC-beleidsterrein specifieke kmo-acties ondersteunen om de brede deelname van kmo’s aan het programma te stimuleren. Bovendien zal het EFC over het volledige instrumentarium van de EU-begroting kunnen beschikken om gedurende het hele investeringstraject bijkomende publieke en particuliere investeringen aan te trekken.

Hoewel de EU haar strategische afhankelijkheden met succes in kaart heeft gebracht, blijft een cruciale kwestie voor onze waardeketens onopgelost. Veerkracht wordt niet alleen bereikt door grondstoffen veilig te stellen of eindassemblage (d.w.z. gigafabrieken) te ondersteunen, maar vereist ook dat de “ontbrekende middelste schakel” van de toeleveringsketen wordt aangepakt door een robuust ecosysteem van onderdelenfabrikanten, leveranciers, innovatoren en technologieaanbieders te bevorderen – rollen die voornamelijk door kmo’s worden vervuld⁵. Het EFC zal het ontstaan en de uitbreiding van innovatie, particuliere financiering en industriële ecosystemen en de samenwerking op deze gebieden bevorderen. Sommige EFC-acties, zoals sectorspecifieke kmo-acties, de technologische koplopers in de EU en het instrument voor de opbouw van waardeketens, zijn erop gericht dat aspect aan te pakken.

-
- ³ Europese Commissie (2024). Politieke beleidslijnen voor de volgende Europese Commissie 2024-2029, blz. 10-11 (waar het EFC wordt voorgesteld als onderdeel van de Clean Industrial Deal om investeringscapaciteit in strategische technologieën te waarborgen); Onderzoeksdienst van het Europees Parlement (2025). Europees Fonds voor concurrentievermogen: overzicht, blz. 2 (over de consolidering van bestaande instrumenten).
- ⁴ Europese Commissie (2024). De toekomst van het Europees concurrentievermogen – deel B (rapport van Mario Draghi), afdeling 5, blz. 280-285 (over de noodzaak om de financiering van laboratorium tot fabriek te stroomlijnen en knelpunten in de regelgeving te voorkomen).
- ⁵ Europese Commissie (2021). Staff Working Document: Strategic dependencies and capacities (SWD(2021) 352 final), blz. 14-16 (waar wordt benadrukt dat afhankelijkheden vaak voortvloeien uit specifieke segmenten van de toeleveringsketen die worden gedomineerd door buitenlandse kmo’s).

Veerkracht rust niet alleen op geïsoleerde kampioenen, maar op het hele industriële ecosysteem. Daarom kunnen en moeten kleine en middelgrote innovatoren een fundamenteel onderdeel van de waardeketen vormen. Zij bieden nicheoplossingen op belangrijke knooppunten van de waardeketen, zijn flexibel in crises, zijn belangrijke innovatoren en kunnen bijdragen tot diversificatie door alternatieve oplossingen voor invoer te bieden⁶. In sectoren die worden gekenmerkt door snelle technologische veranderingen, is snelheid bovendien cruciaal voor het concurrentievermogen. Het EFC moet een doorslaggevende rol spelen door de flexibiliteit en snelheid te bieden die snelgroeiende ondernemingen nodig hebben, zodat de EU haar meest innovatieve activa niet blijft verliezen aan concurrenten uit derde landen die snellere en eenvoudigere toegang tot kapitaal bieden.

De delegaties wordt verzocht zich uit te spreken over de volgende oriënterende vragen:

- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat grootschalige investeringsprojecten Europese kmo's doeltreffend integreren in hun toeleveringsketens, zodat ons industriële ecosysteem robuust blijft?
- Hoe kan het EFC waarborgen dat risicobeperkende instrumenten er daadwerkelijk voor zorgen dat particulier kapitaal wordt aangetrokken, met dezelfde flexibiliteit als concurrenten uit derde landen en zonder langdurige afhankelijkheid van overheidssubsidies, en zo het “gestroomlijnde investeringstraject” bieden dat kmo's nodig hebben om de “vallei des doods” te overleven?

⁶ JRC (2023). Semiconductor in the EU, Summary paper on the activities of the European Semiconductor Expert Group (over hoe gerichte beleidsmaatregelen het concurrentievermogen van de EU in de halfgeleidersector kunnen versterken, met name door steun aan kmo's, nichespelers en proeflijnen, betere toegang tot productie-infrastructuur en sterkere onderlinge integratie van waardeketens).